

Bruselj, 05.03.2021
C(2021) 1455 final

OBVESTILO KOMISIJE

Smernice za uporabo Uredbe (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008

(Besedilo velja za EGP)

Kazalo

1.	UVOD.....	3
2.	PODROČJE UPORABE UREDBE (ČLEN 2 UREDBE).....	4
2.1.	Blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici.....	4
2.1.1.	<i>Blago</i>	4
2.1.2.	<i>Zakonito trženje v drugi državi članici</i>	4
2.2.	„Upravne odločbe“ iz Uredbe.....	5
2.2.1.	<i>Kaj je upravna odločba?</i>	5
2.2.2.	<i>Prvo merilo: nacionalna tehnična pravila – podlaga za upravno odločbo</i>	5
2.2.3.	<i>Drugo merilo: neposredni ali posredni učinek upravne odločbe je omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v namembni državi članici</i>	7
2.2.4.	<i>Nacionalna tehnična pravila in postopki predhodne odobritve</i>	8
2.2.5.	<i>Nekaj primerov, za katere se Uredba (EU) 2019/515 ne uporablja</i>	9
3.	KAKO DELUJE VZAJEMNO PRIZNAVANJE V SKLADU Z UREDBO?	10
3.1.	Zakonito trženje blaga v državi članici porekla.....	10
3.2.	Prodaja blaga v drugi državi članici.....	10
3.3.	Informacije o oceni.....	10
3.4.	„Izjava o vzajemnem priznavanju“ (člen 4 Uredbe).....	10
3.4.1.	<i>Vsebina in struktura izjave</i>	12
3.4.2.	<i>Jezik izjave</i>	13
3.4.3.	<i>Kdo lahko pripravi izjavo?</i>	13
3.4.4.	<i>Kaj se zgodi, če je izjava le delno izpolnjena?</i>	14
3.4.5.	<i>Kako in kdaj je mogoče uporabiti izjavo?</i>	14
3.4.6.	<i>Kako predložiti dokumente</i>	14
3.5.	Ocena, ki jo izvede pristojni organ (člen 5(1) Uredbe).....	14
3.5.1.	<i>Legitimni razlogi v javnem interesu</i>	15
3.5.2.	<i>Načelo sorazmernosti</i>	16
3.6.	Začasni preključ dostopa do trga (člen 6 Uredbe).....	18
3.7.	Upravna odločba (člen 5(9) do (13) Uredbe).....	19
3.8.	Obveščanje Komisije in drugih držav članic.....	20
3.9.	Pravna sredstva zoper upravno odločbo.....	20
3.10.	Kaj je SOLVIT?.....	21
3.11.	Postopek SOLVIT in postopek reševanja težav iz člena 8 Uredbe.....	22
3.12.	Mnenje Komisije v okviru postopka reševanja težav iz člena 8 Uredbe.....	23
3.13.	Vloga kontaktnih točk za proizvode (člen 9 Uredbe).....	23
3.14.	Upravno sodelovanje (člen 10 Uredbe).....	24

4.	PREDHODNA OCENA NACIONALNIH TEHNIČNIH PRAVIL – DIREKTIVA (EU) 2015/1535 IN KLAVZULA O ENOTNEM TRGU.....	25
5.	RAZMERJE MED UREDBO (EU) 2019/515 IN DIREKTIVO 2001/95/ES	26
5.1.	Ukrepi glede proizvodov, ki lahko predstavljajo tveganje za zdravje in varnost potrošnikov	26
5.2.	Ukrepi glede proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo druga tveganja	26

1. UVOD

Uredba (EU) 2019/515 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici¹ (v nadaljnjem besedilu: Uredba), se je začela uporabljati 19. aprila 2020 in je nadomestila Uredbo (ES) št. 764/2008². Namen Uredbe je okrepiti delovanje notranjega trga z izboljšanjem uporabe načela vzajemnega priznavanja in odpravo neutemeljenih ovir za trgovino (člen 1(1) Uredbe).

Namen teh smernic je podjetjem in pristojnim nacionalnim organom pomagati pri uporabi Uredbe³. Vendar je pravno veljavno le besedilo Uredbe. Razlaga zakonodaje EU je v izključni pristojnosti Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče).

Načelo vzajemnega priznavanja izhaja iz sodne prakse Sodišča v zvezi s členoma 34 in 36 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU). Uredba določa pravila in postopke glede uporabe načela vzajemnega priznavanja v posameznih primerih (člen 1(2) Uredbe).

Člena 34 in 36 PDEU se uporabljata, kadar ni harmonizacijskih pravil EU, ki zajemajo blago ali nekatere vidike blaga.

V skladu s členom 34 PDEU so „med državami članicami prepovedane količinske omejitve pri uvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom“.

Člen 36 PDEU določa:

Določbe členov 34 in 35 ne izključujejo prepovedi ali omejitev pri uvozu, izvozu ali blagu v tranzitu, če so utemeljene z javno moralno, javnim redom ali javno varnostjo, z varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin, varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo ali z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Vendar te prepovedi ali omejitve ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med državami članicami.

Omejevalni ukrepi so lahko utemeljeni z drugimi cilji, ki jih opredeljuje sodna praksa Sodišča (tako imenovane obvezne zahteve).

Sodišče je na podlagi členov 34 in 36 razvilo načelo vzajemnega priznavanja:

- države članice na svojem ozemlju ne smejo prepovedati prodaje blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici;
- države članice lahko omejijo ali zavrnejo trženje blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, kadar je taka omejitev ali zavrnitev utemeljena z razlogi iz člena 36 PDEU ali na podlagi drugih razlogov v javnem interesu, priznanih s sodno prakso Sodišča.

¹ Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 (UL L 91, 29.3.2019, str. 1).

² Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES (UL L 218, 13.8.2008, str. 21).

³ Glej Sporočilo Komisije COM(2017) 787 final z dne 19. decembra 2017, *Blagovni sveženj: Krepitev zaupanja v enotni trg*, in uvodno izjavo 5 Uredbe.

2. PODROČJE UPORABE UREDBE (ČLEN 2 UREDBE)

Uredba se uporablja za: (1) vse vrste blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in (2) upravne odločbe, ki jih je ali jih bo pristojni organ namembne države članice sprejel v zvezi s kakršnim koli takim blagom. Da bi upravne odločbe spadale na področje uporabe Uredbe, morajo temeljiti na nacionalnem tehničnem pravilu, ki se uporablja v namembni državi članici, in morajo imeti kot neposredni ali posredni učinek omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v namembni državi članici (člen 2(1) Uredbe).

Odločitev, ali se za blago lahko uveljavlja načelo vzajemnega priznavanja, ni vedno enostavna. To je zato, ker se člena 34 in 36 PDEU – in s tem vzajemno priznavanje – uporabljata za zelo širok nabor blaga ali vidike blaga, ki niso izčrpno zajeti s harmonizacijsko zakonodajo EU.

2.1. Blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici

2.1.1. Blago

Uredba se uporablja za vse vrste blaga, vključno s kmetijskimi proizvodi. Izraz „kmetijski proizvodi“ vključuje ribiške proizvode, kot je določeno v členu 38(1) PDEU (člen 2(1) in uvodna izjava 12 Uredbe).

Uredba se nanaša na blago, za katero velja člen 34 PDEU (člen 1(2) Uredbe). V skladu s sodno prakso Sodišča „na področje uporabe prostega pretoka blaga spadajo le proizvodi, ki se lahko ocenijo v denarju in ki so lahko kot taki predmet poslovnih transakcij“⁴.

2.1.2. Zakonito trženje v drugi državi članici

Uredba se nanaša na blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici (člen 1(2) Uredbe).

V skladu s členom 3(1) Uredbe je blago, ki „se zakonito trži v drugi državi članici“, blago, ki je „v skladu z ustreznimi pravili, ki se uporabljajo v navedeni državi članici, ali pa zanj v navedeni državi članici ne veljajo nobena pravila, in je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici“ (člen 3(1) Uredbe). Ta ključna opredelitev zajema dve merili, določeni v naslednjih dveh alineah.

- **Prvo merilo** je, da mora biti blago ali blago te vrste v skladu z ustreznimi pravili, ki se uporabljajo v državi članici porekla, ali pa zanj v navedeni državi članici ne smejo veljati nobena pravila. Zato velja, da kadar v državi članici porekla ni ustreznih nacionalnih tehničnih pravil, povezanih s posebnim blagom, je lažje odgovoriti na vprašanje skladnosti blaga z nacionalnimi tehničnimi pravili navedene države članice. Kadar pa v državi članici porekla so nacionalna tehnična pravila, lahko informacije o lastnostih blaga in sklici na nacionalno zakonodajo v nekaterih primerih zadostujejo za izkazovanje skladnosti. V drugih primerih bi morda bila potrebna odločba o predhodni odobritvi. Upoštevati je treba, da lahko imajo države članice zelo različne sisteme za nadzor blaga, preden je to dano na trg (postopki predhodne odobritve) ali po tem, ko je dano na trg (nadzor trga). Navedeni različni sistemi vključujejo primere, ko določeno blago sploh ni nadzorovano ali ko zanj ne obstaja obveznost izpolnjevanja nacionalnih zakonskih zahtev. Dejstvo, da je „skladnost z ustreznimi pravili“ za blago odvisna od predhodne odobritve v

⁴ Sodba z dne 14. aprila 2011, Vlaamse Dierenartsenvereniging in Janssens, združene zadeve C- 42/10, C- 45/10 in C- 57/10, EU:C:2011:253, točka 68 in navedena sodna praksa.

eni državi članici, še ne pomeni nujno, da bi bila taka odobritev potrebna za zakonito trženje istega blaga v drugi državi članici. Različne zahteve v državah članicah ne vplivajo na koncept „zakonitega trženja“.

- **Drugo merilo** koncepta „zakonitega trženja“ je, da je bilo blago dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici. Člen 3(2) Uredbe „dajanje na voljo na trgu“ opredeljuje kot „vsako dobavo blaga za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu na ozemlju države članice v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi za plačilo ali brezplačno“. Vsak dokument, ki vsebuje: (i) nedvoumne podatke za opredelitev blaga ali vrste blaga ter opredelitev dobaviteljev, strank ali končnih uporabnikov ter (ii) informacije o datumu, kot je račun, bi bilo treba obravnavati kot potrebno in zadostno dokazilo za dokazovanje, da je merilo izpolnjeno.

2.2. „Upravne odločbe“ iz Uredbe

2.2.1. Kaj je upravna odločba?

V členu 2(1) Uredbe je določeno, da se Uredba uporablja za „upravne določbe“, ki jih je ali jih bo pristojni organ namembne države članice sprejel v zvezi s kakršnim koli takim blagom, ki se zakonito trži v drugi državi članici, kadar upravna odločba izpolnjuje naslednji **merili**:

- (a) podlaga za upravno odločbo je nacionalno tehnično pravilo, ki se uporablja v namembni državi članici, in
- (b) neposredni ali posredni učinek upravne odločbe je omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v namembni državi članici.

V členu 2(1) Uredbe je nadalje določeno, da izraz „upravna odločba“ vključuje vsak upravni ukrep, ki temelji na nacionalnem tehničnem pravilu in ima enak ali bistveno enak pravni učinek, kot je učinek, opisan v točki (b).

To pomeni, da se za upravni ukrep ne zahteva nujno poimenovanje „odločba“. Pomembno je le, ali zadeva blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in ali izpolnjuje pogoja (a) in (b) zgoraj.

2.2.2. Prvo merilo: nacionalna tehnična pravila – podlaga za upravno odločbo

V skladu s členom 2(2) Uredbe je za namene Uredbe „nacionalno tehnično pravilo“ vsaka zakonska določba ali drug predpis države članice, ki ima naslednje lastnosti:

- a) zajema blago ali vidike blaga, ki niso harmonizirani na ravni Unije;
- b) prepoveduje dajanje blaga ali blaga določene vrste na voljo na trgu v navedeni državi članici ali pa določa, da je skladnost z zadevno določbo dejansko ali pravno obvezna, kadar koli se blago ali blago določene vrste daje na voljo na tem trgu, in
- c) zagotavlja vsaj eno od naslednjega:
 - določa zahtevane lastnosti blaga ali blaga določene vrste, kot so njegove ravni kakovosti, delovanja ali varnosti oziroma njegove mere, vključno z zahtevami, ki za to blago veljajo v zvezi z imeni, pod katerimi se prodaja, terminologijo,

simboli, preizkušanjem in preizkusnimi metodami, embalažo, označevanjem ali etiketiranjem ter postopki za ugotavljanje skladnosti⁵;

- za namene varstva potrošnikov ali okolja uvaja druge zahteve za blago ali blago določene vrste, ki vplivajo na življenjski cikel blaga po tem, ko je bilo dano na voljo na trgu v navedeni državi članici. Te zajemajo pogoje uporabe, recikliranje, ponovno uporabo ali odlaganje, kadar lahko taki pogoji bistveno vplivajo na sestavo ali naravo tega blaga ali na njihovo dajanje na voljo na trgu v navedeni državi članici.

Člen 2(2)(c) Uredbe temelji na členu 1(1)(c) in (d) Direktive (EU) 2015/1535⁶ (direktiva o preglednosti) ter členu 1(2) in (3) njene predhodnice, Direktive 98/34/ES⁷. Zato bi lahko bila sodna praksa v zvezi z navedenimi določbami⁸ koristna referenca. Opozoriti je treba, da nacionalna tehnična pravila iz direktive o preglednosti, ki niso priglašena v fazi osnutka, proti posameznikom niso izvršljiva⁹. Postopek priglasitve iz direktive o preglednosti je opisan v poglavju 4 teh smernic.

Poleg tega bi bilo treba v zvezi s konceptom *pravil, ki bistveno vplivajo na dajanje blaga na voljo na trgu*, omeniti, da se lahko v skladu s sodno prakso Sodišča omejitve pri uporabi določenega blaga štejejo za ovire za prosti pretok blaga, saj vplivajo na ravnanje potrošnikov. Potrošniki ne bodo kupili blaga, ki ga ne bodo mogli uporabiti. Tri alineje v nadaljevanju opisujejo nekatere specifične primere te sodne prakse.

- Na primer, Sodišče je v sodbi v zadevi Komisija/Italija odločilo, da prepoved uporabe motornih koles, ki vlečejo priklopnik, pomeni ukrep z enakim učinkom, kot ga imajo količinske omejitve pri uvozu. To pomeni, da je učinek prepovedi ovirati dostop na zadevni trg za priklopnike, posebej zasnovane za motorna kolesa, hkrati pa močno vpliva na ravnanje potrošnikov in preprečuje obstoj povpraševanja po takih priklopnikih na zadevnem trgu¹⁰. Ker potrošniki vedo, da ne smejo uporabljati svojega motornega kolesa s priklopnikom, ki je zasnovan posebej zanj, za nakup takega priklopnika praktično nimajo zanimanja¹¹.
- Podobno je Sodišče v zadevi Mickelsson, ki se je nanašala na nacionalna pravila za določitev voda in plovnih poti, odločilo, da bi lahko omejitev uporabe proizvoda,

⁵ Ta točka zajema tudi: (i) proizvodne metode in postopke, ki se uporabljajo za kmetijske proizvode iz drugega pododstavka člena 38(1) PDEU; (ii) proizvodne metode in postopke, ki se uporabljajo za proizvode, namenjene za prehrano ljudi ali živali, ter (iii) proizvodne metode in postopke v zvezi z drugimi proizvodi, kadar ti vplivajo na njihove lastnosti (glej člen 2(3) Uredbe).

⁶ Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

⁷ Direktiva 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov ter pravil o storitvah v informacijski družbi (UL L 204, 21.7.1998, str. 37).

⁸ Glej na primer sodbe z dne 13. oktobra 2016, M in S., C-303/15, EU:C:2016:771; z dne 11. junija 2015, Berlington, C-98/14, EU:C:2015:386; z dne 19. julija 2012, Fortuna in drugi, združene zadeve C-213/11, C-214/11 in C-217/11, EU:C:2012:495; z dne 26. oktobra 2006, Komisija/Helenska republika, C-65/05, EU:C:2006:673; z dne 8. novembra 2007, Schwibbert, C-20/05, EU:C:2007:652, z dne 21. aprila 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246; sodba z dne 26. septembra 2018, Van Gennip in drugi, C-137/17, EU:C:2018:771.

⁹ Sodba z dne 30. aprila 1996, CIA Security/Signalson, C-194/94, EU:C:1996:172.

¹⁰ Sodba z dne 10. februarja 2009, Komisija/Italija, C-110/05, EU:C:2009:66, točke 56–58.

¹¹ Sodba z dne 10. februarja 2009, Komisija/Italija, C-110/05, EU:C:2009:66, točka 57.

uveljavljena z navedenimi pravili na ozemlju države članice, glede na obseg bistveno vplivala na ravnanje uporabnikov. To lahko vpliva na dostop tega proizvoda do trga te države članice¹². Ker uporabniki vedo, da taka ureditev zelo omejuje dovoljeno uporabo, se za nakup zadevnega proizvoda le omejeno zanimajo¹³. V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da če bi bila zaradi nacionalnih pravil za določitev voda in plovni poti uporabnikom osebnih plovil preprečena zanje značilna uporaba ali bi se njihova uporaba precej zmanjšala, bi bil učinek takih pravil omejevanje dostopa teh proizvodov do zadevnega nacionalnega trga in bi zato pomenila ukrep z enakim učinkom, kot ga imajo količinske omejitve pri uvozu¹⁴.

- Sodišče je kot kršitev člena 34 PDEU označilo tudi prepoved pritrjevanja barvnih folij na stekla motornih vozil ter med drugim navedlo, da potencialne zainteresirane osebe, trgovci ali posamezniki za nakup takšnih folij, vedo, da je njihovo pritrjevanje na vetrobransko steklo in na stekla ob sedežih potnikov motornih vozil prepovedano, dejansko ne bodo zainteresirani¹⁵.

Poudariti je treba, da se Uredba ne uporablja za upravne odločbe, ki temeljijo na drugih vrstah ukrepov, za katere velja člen 34 PDEU, vendar ne pomenijo nacionalnih tehničnih pravil, kot so tehnične specifikacije za postopke za oddajo javnih naročil ali zahteve glede uporabe uradnih jezikov v zadevni državi članici (uvodna izjava 10 Uredbe).

Poleg tega pravila o načinih prodaje spadajo na področje uporabe člena 34 PDEU le, če pravno ali dejansko uvajajo diskriminacijo na podlagi porekla proizvodov¹⁶.

2.2.3. *Drugo merilo: neposredni ali posredni učinek upravne odločbe je omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v namembni državi članici*

Kot je navedeno v oddelku 2.2.1, je v členu 2(1)(b) Uredbe določeno, da je „neposredni ali posredni učinek upravne odločbe omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v namembni državi članici“.

V zadevi *Dassonville*¹⁷ je Sodišče navedlo, da „vsi trgovinski predpisi držav članic, ki lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno ovirajo trgovino znotraj [EU], pomenijo ukrepe z enakim učinkom kot količinske omejitve“.

Dober primer upravnih odločb, pri katerih je neposredni učinek omejitev ali zavrnitev dostopa do trga, bi lahko bile upravne odločbe, ki zavračajo dostop do trga nakitu, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in sicer iz razloga, da ne nosi žiga ali da žig ni priznan v namembni državi članici. Vzajemno priznavanje je pogosto težavno na področju plemenitih kovin.

V zadevi C-525/14, Komisija/Češka republika, je Češka zavrnila priznavanje žigov laboratorija WaarborgHolland, neodvisnega laboratorija za preizkus in označitev plemenitih kovin s sedežem na Nizozemskem, ki ima podružnice v tretjih državah, in posledično na

¹² Sodba z dne 4 junija 2009, *Mickelsson*, C-142/05, EU:C:2009:336, točka 26.

¹³ Sodba z dne 4 junija 2009, *Mickelsson*, C-142/05, EU:C:2009:336, točka 27.

¹⁴ Sodba z dne 4. junija 2009, *Mickelsson*, C-142/05, EU:C:2009:336, točka 28.

¹⁵ Sodba z dne 10. aprila 2008, *Komisija/Portugalska republika*, C-265/06, EU:C:2008:210, točka 33.

¹⁶ Sodba z dne 24. novembra 1993, *Keck in Mithouard*, združeni zadevi C-267/91 in C-268/91, EU:C:1993:905, točki 16 in 17. Za več informacij o načinih prodaje glej *Guide to the application of Treaty provisions governing the free movement of goods* (Vodnik za uporabo določb Pogodbe, ki urejajo prosti pretok blaga), 2010, oddelek 3.1.10.

¹⁷ Sodba z dne 11. julija 1974, *Procureur du Roi/Benoît in Gustave Dassonville*, zadeva 8-74, EU:C:1974:82.

zadevnih plemenitih kovinah zahteva dodaten češki žig. Sodišče je ugotovilo, da se na podlagi te prakse namreč plemenite kovine, na katerih je žig laboratorija WaarborgHolland, ki je nizozemski laboratorij za preizkus in označitev plemenitih kovin, lahko tržijo na ozemlju Češke republike šele, ko se nad njimi opravi nadzor in dodatno žigosanje v tej državi članici. Ta dodaten nadzor in žigosanje lahko otežita in podražita uvoz teh izdelkov na ozemlje Češke iz drugih držav članic. Člen 34 PDEU tako prakso torej prepoveduje v zvezi z žigi, vtisnjenimi na Nizozemskem in ne v podružnicah v tretjih državah.

V zvezi s **posrednim učinkom** upravnih odločb je treba upoštevati, da zadostuje, da bi upravna odločba *lahko omejila ali zavrnila dostop do trga* v namembni državi članici. Odločba ima posredni učinek, če dostopa do trga ne omejuje ali zavrača sama po sebi, temveč bi to lahko bil njen učinek, glede na dejanske okoliščine in pojmovanje v državi članici¹⁸.

Odločbe, ki imajo le posredni učinek na trgovino znotraj EU, bi bilo treba jasno ločiti od odločb, katerih učinki so *preveč posredni, da bi sploh imele kakršen koli učinek*. Sodišče je dejansko v nekaterih primerih¹⁹ menilo, da so omejevalni učinki, ki bi jih ukrep lahko imel na prosti pretok blaga, *preveč negotovi in posredni*, da bi se obveznost, ki jo določa, štela za tako, ki ovira trgovino med državami članicami in pomeni kršitev člena 34 PDEU.

Če pa ukrep *zajema le del nacionalnega ozemlja*, vendar ima neposreden ali posreden učinek na prosti pretok blaga, *se bo štel za omejitev*, čeprav je geografsko omejen.

Na primer, v zadevi Ditlev Bluhme²⁰ je danska zakonodaja prepovedovala čebelarjenje na otoku Læsø, razen gojenja temne čebele (podvrsta *Apis mellifera mellifera*), da bi jo zaščitila pred izumrtjem. Čeprav je bil ukrep veljaven na tem sorazmerno majhnem danskem otoku, je Sodišče sklenilo, da prepoved uvoza pomeni ukrep, čigar učinek je enak količinski omejitvi, „tega pa ne spreminja dejstvo, da se zadevni ukrep nanaša le na del nacionalnega ozemlja“²¹. Sodišče je zavrnilo trditev, da bi bilo mogoče prepoved uvoza blaga (drugih vrst čebel), ki je omejena na del ozemlja, izvzeti na podlagi načela *de minimis*, saj na trgovino med državami članicami vpliva le neznatno. Vendar je bil ukrep ugotovljen kot upravičen na podlagi člena 36 Pogodbe zaradi zaščite zdravja in življenja živali, saj je bila nevarnost, da bi temne čebele z otoka Læsø izginile, če bi se parile z italijanskimi čebelami, resnična, in sicer zaradi recesivnih lastnosti genov temne čebele.

2.2.4. Nacionalna tehnična pravila in postopki predhodne odobritve

Nacionalno pravo včasih pred dajanjem blaga na trg zahteva predhodno odobritev. Postopek predhodne odobritve pomeni upravni postopek na podlagi zakonodaje države članice, po katerem je lahko blago dano na voljo na trgu v navedeni državi članici šele, ko to na podlagi vloge gospodarskega subjekta uradno odobri pristojni organ navedene države članice (člen 3(7) Uredbe).

Postopek predhodne odobritve sam po sebi ni nacionalno tehnično pravilo za namene te uredbe (člen 2(4) Uredbe). Zato so odločbe pristojnih organov, ki dostop do trga omejujejo ali

¹⁸ Sodba z dne 8. septembra 2009, Budějovický Budvar, národní podnik, C-478/07, EU:C:2003:618, točki 81 in 82.

¹⁹ Sodba z dne 14. julija 1994, Peralta, C-379/92, EU:C:1994:296, točka 24.

²⁰ Sodba z dne 3. decembra 1998, Ditlev Bluhme, C-67/97, EU:C:1998:584, točki 19 in 20.

²¹ Prav tam, točka 20.

zavračajo le zato, ker za blago ni bila izdana veljavna predhodna odobritev, izključene s področja uporabe Uredbe (uvodna izjava 11 Uredbe).

Vendar odločba o zavrnitvi predhodne odobritve na podlagi nacionalnega tehničnega pravila velja za upravno odločbo, za katero se uporablja Uredba, če ta odločba izpolnjuje druge zahteve prvega pododstavka člena 2(1) Uredbe (člen 2(4) Uredbe). To pomeni, da kadar nacionalno pravilo, ki vzpostavlja postopek predhodne odobritve, uveljavlja nacionalno tehnično pravilo, je vsaka odločba o zavrnitvi predhodne odobritve na podlagi nacionalnega tehničnega pravila upravna odločba iz Uredbe. Tako lahko prosilec izkoristi postopkovno varstvo, ki ga določa Uredba (uvodna izjava 11 Uredbe).

2.2.5. Nekaj primerov, za katere se Uredba (EU) 2019/515 ne uporablja

Uredba se ne uporablja za sodne odločbe, ki jih izdajo nacionalna sodišča (člen 2(5)(a) Uredbe). To zadeva odločbe nacionalnih sodišč, ki presojujejo zakonitost primerov, pri katerih za blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, trg ni odprt v drugi državi članici (uvodna izjava 14 Uredbe).

Poleg tega se Uredba ne uporablja za sodne odločbe, ki jih organi pregona izdajo med preiskavo ali med pregonom kaznivega dejanja, v zvezi s terminologijo, simboli ali katerim koli materialnim sklicevanjem na neustavne ali kriminalne združbe ali rasistično, diskriminacijsko ali ksenofobično kaznivo dejanje (člen 2(5)(b) Uredbe).

3. KAKO DELUJE VZAJEMNO PRIZNAVANJE V SKLADU Z UREDBO?

3.1. Zakonito trženje blaga v državi članici porekla

Kadar gospodarski subjekti ob odsotnosti harmonizacijske zakonodaje EU v drugi državi članici tržijo blago, bi se morali najprej prepričati, da blago izpolnjuje pravila države članice porekla (oziroma da zanj taka pravila ne veljajo), ki veljajo na dan, ko je to blago dano na trg v namembni državi članici in dano na voljo končnim uporabnikom v državi članici porekla. Če se blago zakonito trži v državi članici porekla, se lahko gospodarski subjekti pred pristojnimi organi namembne države članice sklicujejo na načelo vzajemnega priznavanja.

3.2. Prodaja blaga v drugi državi članici

Člen 5(3) Uredbe določa:

Gospodarskemu subjektu se dovoli, da v času, ko pristojni organ izvaja oceno iz odstavka 1 tega člena, daje blago na trg v namembni državi članici, s čimer lahko nadaljuje, razen če gospodarski subjekt prejme upravno odločbo o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za to blago. Ta odstavek se ne uporablja, kadar se ocena izvaja v okviru postopka predhodne odobritve ali kadar pristojni organ v skladu s členom 6 začasno prekliče dajanje blaga, ki je predmet te ocene, na trg.

To pomeni, da ko so izpolnjeni pogoji oddelka 3.1, lahko gospodarski subjekt načeloma blago da na voljo na trgu namembne države članice. Vendar bi moral gospodarski subjekt preveriti, ali v namembni državi članici obstaja postopek predhodne odobritve. Če je v namembni državi članici za trženje blaga potrebna predhodna odobritev, mora gospodarski subjekt zaprositi zanj, še preden je blago dano na voljo na zadevnem trgu. Blaga ni mogoče takoj dati na voljo na trgu, kadar se uporablja postopek predhodne odobritve ali kadar pristojni organ odloči, da bo začasno preklical dajanje na trg blaga, ki je predmet njegove ocene.

3.3. Informacije o oceni

Če namerava pristojni organ namembne države članice v okviru izvajanja nacionalnega tehničnega predpisa oceniti blago, za katero se uporablja Uredba, mora gospodarski subjekt brez odlašanja obvestiti o začetku take ocene (člen 5(1) Uredbe). Zlasti mora pristojni organ gospodarski subjekt obvestiti o: (i) blagu, ki se ocenjuje; (ii) tem, katero nacionalno tehnično pravilo ali postopek predhodne odobritve se uporablja, ter (iii) možnosti, da mu za namene ocene predloži izjavo o vzajemnem priznavanju (člen 5(2) Uredbe).

3.4. „Izjava o vzajemnem priznavanju“ (člen 4 Uredbe)

Uredba proizvajalcu, uvozniku ali distributerju omogoča, da pripravi prostovoljno izjavo (ali „lastno izjavo“) o zakonitem trženju blaga za namene vzajemnega priznavanja („izjava o vzajemnem priznavanju“). Taka izjava o vzajemnem priznavanju podjetjem pomaga dokazati, da se blago zakonito trži v drugi državi članici. Hkrati pa pristojnim organom pomaga v postopku ocene blaga iz člena 5 Uredbe in olajša čezmejno sodelovanje.

Pristojni organ namembne države članice mora gospodarski subjekt obvestiti, če namerava oceniti, ali se posebno blago zakonito trži v drugi državi članici (člen 5(1) Uredbe). Uredba gospodarskim subjektom, ki se odločijo za izjavo, omogoča manj obremenjujoč postopek.

Če se pristojnemu organu namembne države članice **predloži izjava o vzajemnem priznavanju**, pristojni organ za preverjanje, ali se blago zakonito trži v drugi državi članici,

ne zahteva nobenih dodatnih informacij ali dokazil razen tistih, ki jih določa Uredba (člen 5(4) Uredbe).

Izjavi o vzajemnem priznavanju bi morala biti predložena podporna dokazila, ki so potrebna, da se preverijo v njej navedene informacije (člen 5(4)(a) Uredbe).

Uporaba prostovoljne izjave pristojnim organom namembne države članice ne preprečuje, da bi: (i) ocenili blago in ugotovili, ali so legitimni javni interesi, ki jih zajema veljavno nacionalno tehnično pravilo njihove države članice, ustrezno zaščiteni ob upoštevanju lastnosti zadevnega blaga, ali (ii) sprejeli upravne odločbe o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga, če so take odločbe utemeljene.

Izjava o vzajemnem priznavanju bi morala vedno vsebovati točne in popolne informacije o blagu (uvodna izjava 19 Uredbe). Treba bi jo bilo posodabljati, da bi izražala spremembe, na primer spremembe ustreznih nacionalnih tehničnih pravil (uvodna izjava 19 in člen 4(3) Uredbe).

Spremembe nacionalnih pravil lahko pomenijo tudi spremembe blaga. Če posebno blago izpolnjuje spremenjene tehnične zahteve, ga ni dovoljeno spreminjati. Če pa blago ne izpolnjuje več nacionalnih pravil države članice, v kateri se blago zakonito trži, ker so bila taka pravila spremenjena, bo treba blago spremeniti tako, da bo skladno z zakonodajo države članice, v kateri se zakonito trži. Gospodarski subjekt, odgovoren za vsebino in točnost izjave, je tisti, ki podpiše ustrezen del izjave (člen 4(2) Uredbe).

Gospodarski subjekti se lahko odločijo, da ne bodo predložili izjave o vzajemnem priznavanju. V tem primeru lahko pristojni organi od gospodarskih subjektov zahtevajo, naj v vsaj 15 delovnih dneh od zahteve predložijo dokumentacijo in informacije (člen 5(5) in (6) Uredbe). Komisija meni, da bi morala biti ta zahteva za dokumentacijo in informacije za namene dobrega upravljanja in pravne varnosti v pisni obliki. Dokumentacija in informacije, ki jih lahko zahteva pristojni organ, bi morale biti potrebne za oceno: (i) lastnosti zadevnega blaga ali vrste blaga in (ii) zakonitega trženja blaga v drugi državi članici (člen 5(5) Uredbe). Vendar pristojni organi v skladu z načelom sorazmernosti ne bi smeli zahtevati več, kot je potrebno za dokazovanje lastnosti blaga in zakonitega trženja blaga. V tem smislu bi lahko bila zahteva, naj gospodarski subjekt pridobi potrdilo o zakonitem trženju, ki ga izda ministrstvo ali drug upravni organ v državi članici porekla, primer nesorazmerne zahteve za podporna dokazila.

V zvezi s poročili o preizkusih ali potrdili, ki jih izda organ za ugotavljanje skladnosti, člen 5(8) Uredbe določa:

Pristojni organi namembnih držav članic pri izvajanju ocene na podlagi odstavka 1 ustrezno upoštevajo vsebino poročil o preizkusih ali potrdil, ki jih je izdal organ za ugotavljanje skladnosti in jih je kot del ocene predložil kateri koli gospodarski subjekt. Pristojni organi namembnih držav članic poročila o preizkusih ali potrdila, ki jih je izdal organ za ugotavljanje skladnosti, akreditiran za ustrezno področje dejavnosti ugotavljanja skladnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, ne zavrnejo iz razlogov, povezanih z usposobljenostjo tega organa.

To pomeni, da kadar je gospodarski subjekt predložil potrdila, ki jih je izdal organ za ugotavljanje skladnosti, akreditiran za ustrezno področje dejavnosti ugotavljanja skladnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, pristojni organ namembne države članice ne bi smel zahtevati potrdil drugega organa za ugotavljanje skladnosti le zato, ker dvomi v usposobljenost organa za ugotavljanje skladnosti, ki je izdal potrdila.

3.4.1. Vsebina in struktura izjave

V prilogi k Uredbi je določena struktura izjave o vzajemnem priznavanju, ki bi morala vedno vsebovati vse informacije iz Priloge (člen 4(1) Uredbe).

Izjava je razdeljena na dva dela, oba dela pa imata določen namen.

- Del I vsebuje informacije o lastnostih blaga ali vrsti blaga in o posebnih pravilih v državi članici, kjer se blago zakonito trži.
- Del II vsebuje informacije o trženju blaga ali blaga te vrste v državi članici porekla. Podporna dokazila za informacije v tem delu so lahko med drugim v obliki računa, dokumenta z dokazom o prodaji, davčnih evidenc, registracij, licenc, obvestil organom ali od njih, potrdil ali izpiskov iz javnih evidenc.

Izjava o vzajemnem priznavanju za namene člena 4 Uredbe (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta

Del I

1. Edinstvena identifikacijska oznaka blaga ali vrste blaga: ... [*Opomba: vpišite identifikacijsko številko ali drugo referenčno oznako, ki edinstveno označuje blago ali vrsto blaga*]
2. Ime in naslov gospodarskega subjekta: ... [*Opomba: vpišite ime in naslov podpisnika dela I izjave o vzajemnem priznavanju: proizvajalec in, če je ustrezno, njegov pooblaščen zastopnik, uvoznik ali distributer*]
3. Opis blaga ali vrste blaga, na katero se izjava o vzajemnem priznavanju nanaša: ... [*Opomba: zaradi sledljivosti mora biti opis dovolj izčrpen, da omogoča prepoznavo blaga. Po potrebi se lahko priloži fotografija.*]
4. Izjava in informacije o zakonitosti trženja blaga ali blaga te vrste
- 4.1 Zgoraj opisano blago ali vrsta blaga, vključno z njegovimi lastnostmi, je v skladu z naslednjimi pravili, ki se uporabljajo v ... [*Opomba: navedite državo članico, v kateri naj bi se blago ali blago te vrste zakonito trži*]: ... [*Opomba: za vsak primer posebej vpišite naslov in napotilo na uradno objavo ustreznih pravil, ki se uporabljajo v navedeni državi članici, ter sklic na odločbo o odobritvi, če je bil za blago potreben postopek predhodne odobritve*],
ali
v ... [*Opomba: navedite državo članico, v kateri naj bi se blago ali blago te vrste zakonito trži*] ustrezna pravila za zgoraj opisano blago ali blago te vrste ne veljajo.
- 4.2 Sklic na postopek za ugotavljanje skladnosti, ki se uporablja za blago ali blago te vrste ali sklic na poročila o preizkusih za vse preizkuse, ki jih opravi organ za ugotavljanje skladnosti, vključno z imenom in naslovom tega organa (če je bil ta postopek izveden ali če so bili taki preizkusi izvedeni): ...
5. Kakršne koli dodatne informacije, ki se štejejo za ustrezne pri oceni, ali se blago ali blago te vrste zakonito trži v državi članici iz točke 4.1: ...
6. Ta del izjave o vzajemnem priznavanju je izpolnjen na izključno odgovornost gospodarskega subjekta iz točke 2.

Podpisano za in v imenu:

(kraj in datum):

(ime, funkcija) (podpis):

Del II

7. Izjave in informacije o trženju blaga ali blaga te vrste:

7.1 Blago ali blago te vrste, opisano v delu I, je dano na voljo končnim uporabnikom na trgu v državi članici iz točke 4.1.

7.2 Informacije, da je blago ali blago te vrste dano na voljo končnim uporabnikom v državi članici iz točke 4.1, vključno s točno navedbo datuma, ko je bilo blago prvič dano na voljo končnim uporabnikom na trgu v navedeni državi članici: ...

8. Kakršne koli dodatne informacije, ki se štejejo za ustrezne pri oceni, ali se blago ali blago te vrste zakonito trži v državi članici iz točke 4.1: ...

9. Ta del izjave o vzajemnem priznavanju je izpolnjen na izključno odgovornost ...
[Opomba: vpišite ime in naslov podpisnika dela II izjave o vzajemnem priznavanju: proizvajalec in, če je ustrezno, njegov pooblaščen zastopnik, uvoznik ali distributer]

Podpisano za in v imenu:

(kraj in datum):

(ime, funkcija) (podpis):

3.4.2. Jezik izjave

Izjava o vzajemnem priznavanju mora biti v enem od uradnih jezikov EU. Kadar je izjava v jeziku, ki ni jezik, ki ga zahteva namembna država članica, mora gospodarski subjekt izjavo o vzajemnem priznavanju prevesti v jezik, ki ga zahteva namembna država članica (šesti pododstavek člena 4(1) Uredbe).

3.4.3. Kdo lahko pripravi izjavo?

Določbe Uredbe o izjavi zagotavljajo potrebno ravnovesje med: (i) zagotavljanjem možnosti priprave izjave vsem gospodarskim subjektom in (ii) tem, da zadevni gospodarski subjekt prevzame odgovornost za izjavo ali dele izjave, ki jo je pripravil.

Proizvajalec blaga ali blaga določene vrste je najprimernejši za pripravo prostovoljne izjave. Proizvajalec lahko tudi pooblasti svojega pooblaščenega zastopnika, da pripravi izjavo v njegovem imenu in na njegovo odgovornost (prvi pododstavek člena 4(1) Uredbe). Izjavo lahko pripravi tudi uvoznik ali distributer, če lahko predloži dokaze, potrebne za preverjanje informacij v izjavi (peti pododstavek člena 4(1) Uredbe).

Proizvajalec (ali njegov pooblaščen zastopnik, če je za to pooblaščen) lahko vnese le informacije v delu I izjave o vzajemnem priznavanju (npr. vrsta, opis, lastnosti blaga, veljavno pravilo, če to obstaja v državi članici, kjer naj bi se blago zakonito trži, izveden postopek za ugotavljanje skladnosti ali pripravljena poročila o preizkusih itd.). V takih primerih bi moral informacije v delu II izjave vnesti le uvoznik ali distributer (četrti pododstavek člena 4(1) Uredbe).

Gospodarski subjekti, ki podpišejo izjavo o vzajemnem priznavanju ali del izjave, so odgovorni za vsebino in točnost informacij, ki jih navedejo v njej. Odgovorni so v skladu z

nacionalnim pravom, in kadar je treba izjavo prevesti, so odgovorni tudi za točnost informacij, ki jih prevedejo (člen 4(2) Uredbe).

Gospodarski subjekti morajo tudi zagotoviti, da je izjava o vzajemnem priznavanju vedno posodobljena zaradi upoštevanja morebitnih sprememb informacij, ki so jih navedli (člen 4(3) Uredbe).

3.4.4. Kaj se zgodi, če je izjava le delno izpolnjena?

V skladu s tretjim pododstavkom člena 4(1) Uredbe mora izjava o vzajemnem priznavanju upoštevati strukturo iz dela I in dela I Priloge ter vsebovati *vse informacije iz Priloge*.

Če je torej izjava nepopolna, ker ne vsebuje vseh potrebnih elementov, bi jo bilo treba na namene člena 5(4) Uredbe šteti za neveljavno. Posledično se bo uporabil člen 5(5) in (6) Uredbe, pristojni organ namembne države članice pa lahko zahteva informacije, potrebne za oceno. Gospodarski subjekt naj bi imel na voljo vsaj 15 delovnih dni po zahtevi, da predloži dokumente in informacije, potrebne za oceno.

3.4.5. Kako in kdaj je mogoče uporabiti izjavo?

Kadar namerava pristojni organ namembne države članice oceniti, ali se blago zakonito trži v drugi državi članici ter ali so v takem primeru legitimni javni interesi, ki jih zajema veljavno nacionalno tehnično pravilo namembne države članice, ustrezno zaščiteni, mora o tem „brez odlašanja“ obvestiti zadevni gospodarski subjekt (člen 5(1) Uredbe).

Hkrati bi moral pristojni organ v skladu s členom 5(2) Uredbe navesti:

- katero blago se pri tem ocenjuje;
- katero nacionalno tehnično pravilo ali postopek predhodne odobritve se uporablja;
- možnost, da se predloži izjava o vzajemnem priznavanju.

Gospodarski subjekt se lahko odloči, da bo predložil izjavo o vzajemnem priznavanju s podpornimi dokazili, potrebnimi za preverjanje v izjavi navedenih informacij. To bi bilo za gospodarski subjekt manj obremenjujoče, saj pristojni organ od njega ne bi smel zahtevati nobenih dodatnih informacij ali dokumentacije za dokazovanje, da se blago zakonito trži v drugi državi članici (člen 5(4) Uredbe).

3.4.6. Kako predložiti dokumente

Izjavo in podporna dokazila je treba predložiti v roku, ki ne sme biti krajši od 15 delovnih dni po zahtevi pristojnega organa namembne države članice (člen 5(6) Uredbe). Dokumenti se lahko predložijo v papirni obliki, elektronsko ali pa se dajo na voljo na spletu v skladu z zahtevami namembne države članice (člen 4(4) Uredbe).

3.5. Ocena, ki jo izvede pristojni organ (člen 5(1) Uredbe)

Pristojni organ namembne države članice lahko oceni blago, da se ugotovi:

- ali se blago oziroma blago te vrste zakonito trži v drugi državi članici
- ter ali so v takem primeru in ob upoštevanju lastnosti zadevnega blaga legitimni javni interesi, ki jih zajema veljavno nacionalno tehnično pravilo namembne države članice, ustrezno zaščiteni.

Dostop blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, do trga namembne države članice je mogoče omejiti ali zavrniti le v naslednjih primerih:

- 1) kadar nacionalno tehnično pravilo namembne države članice uresničuje cilj legitimnega javnega interesa in
- 2) kadar je omejitev ali zavrnitev dostopa **sorazmerna**, kar pomeni, da je ukrep **ustrezen** za zagotavljanje doseganja cilja in **potrben** (ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje cilja).

Upravne odločbe o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga v zvezi z blagom, ki se zakonito trži v drugi državi članici, ne bi smele temeljiti le na dejstvu, da blago, ki je predmet presoje, legitimni javni cilj, ki ga želi doseči država članica, izpolnjuje drugače, kot ga izpolnjuje blago v navedeni državi članici (uvodna izjava 5 Uredbe). Kaj pomeni, da blago drugače izpolnjuje legitimni javni cilj? Pomeni, da bi lahko blago izpolnjevalo cilj, za katerega si prizadeva nacionalni zakonodajalec, tudi takrat, če bi bilo na primer preizkušeno z metodami preizkušanja v državi članici porekla, ki se razlikujejo od metod, predpisanih v namembni državi članici.

3.5.1. Legitimni razlogi v javnem interesu

V skladu s členom 36 PDEU člena 34 in 35 PDEU ne izključujeta prepovedi ali omejitev pri uvozu, izvozu ali blagu v tranzitu, če so utemeljene z: (i) javno moralo; (ii) javnim redom ali javno varnostjo; (iii) varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin; (iv) varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo; ali (v) z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Vendar te prepovedi ali omejitve ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med državami članicami.

Poleg razlogov iz člena 36 PDEU obstajajo „nujni razlogi v javnem interesu“ ali „obvezne zahteve“²², ki jih je razvilo Sodišče. V zadevi Cassis de Dijon²³ je Sodišče pojasnilo, da je treba oviro glede pretoka blaga, ki jo povzroča neenakost nacionalnih zakonodaj glede trženja zadevnih izdelkov, sprejeti, kolikor se take določbe lahko priznajo za nujne za izpolnjevanje obveznih zahtev, ki se zlasti nanašajo na učinkovitost davčnega nadzora, varovanje javnega zdravja, poštenost tržnih transakcij in varstvo potrošnikov. Sodišče lahko prizna tudi druge utemeljitve. Na primer, varstvo temeljnih pravic (npr. pravice do svobodnega izražanja in zbiranja udeležencev shoda²⁴), varstvo potrošnikov²⁵, varstvo otrok²⁶ ali varovanje okolja²⁷.

²² Sodišče jih je v zadevi Cassis de Dijon poimenovalo „obvezne zahteve“.

²³ Sodba z dne 20. februarja 1979, Rewe-Zentral AG/Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, C-120/78 EU:C:1979:42, točka 13.

²⁴ Sodba z dne 12. junija 2003, Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333: „omejitev trgovine z blagom med državami članicami je utemeljena z legitimnim interesom varstva temeljnih pravic, v tem primeru pravice do svobodnega izražanja in zbiranja udeležencev shoda“.

²⁵ Sodba z dne 22. septembra 2016, Evropska komisija/Češka republika, C-525/14, EU:C:2016:714.

²⁶ Sodba z dne 14. februarja 2008, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, C-244/06, EU:C:2008:85: prepoved uvoza japonskih risanih filmov, imenovanih „anime“, na DVD-ju ali videokaseti, iz Združenega kraljestva v Nemčijo, ker niso bili opremljeni z oznako pristojnega organa, iz katere bi bila razvidna starost, od katere si je te risane filme dovoljeno ogledati, pri čemer je varstvo otrok utemeljen razlog za prepoved.

²⁷ Sodbi z dne 1. julija 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, EU:C:2014:2037, in z dne 15. novembra 2005, Komisija/Avstrija, C-320/03, EU:C:2005:684.

Več informacij o legitimnih razlogih v javnem interesu je na voljo v *Vodniku za uporabo določb Pogodbe, ki urejajo prosti pretok blaga*²⁸.

3.5.2. Načelo sorazmernosti

Odločba mora izpolnjevati načelo sorazmernosti. To pomeni, da mora biti upravna odločba ustrezna glede na namen doseganja cilja, za katerega se prizadeva, in ne sme presegati tistega, kar je potrebno za doseganje zadevnega cilja.

V zadevi C-320/03, Komisija/Avstrija, je Sodišče navedlo naslednje: „Za to, da se preveri, ali je taka ovira sorazmerna glede na cilj, ki se v konkretnem primeru zasleduje, in sicer varstvo okolja, je treba ugotoviti, ali je za doseg dovoljenega cilja potrebna in ustrezna”²⁹.

Sorazmernost nacionalnega tehničnega pravila je podlaga za dokazovanje sorazmernosti upravne odločbe, ki temelji na tem pravilu. Vendar bi moral biti način dokazovanja sorazmernosti upravne odločbe določen za vsak posamezen primer (uvodna izjava 27 Uredbe).

Vodnik za uporabo določb Pogodbe, ki urejajo prosti pretok blaga vsebuje koristne informacije o preskusu sorazmernosti.

Odstavki v nadaljevanju vsebujejo nekaj primerov načela sorazmernosti.

a) *Ali je ukrep ustrezen za zagotovitev, da bo zastavljeni cilj dosežen?*

Sodišče je ocenilo ustreznost ukrepov za doseganje cilja med drugim v naslednjih zadevah³⁰.

- V zadevi Ålands Vindkraft AB je Sodišče poudarilo, da je uporaba obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije koristna za varstvo okolja, ker prispeva k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, ki je eden od glavnih vzrokov za podnebne spremembe, k boju zoper katere so se zavezale Unija in njene države članice³¹.
- Sodišče je v zadevi Komisija/Italija (priklopniki) ugotovilo, da je prepoved uporabe motornih koles, ki vlečejo priklopnike, ustrezna za namen uresničevanja cilja zagotoviti varnost v cestnem prometu³².
- Sodišče je v zadevi Dynamic Medien odločilo, da je prepoved prodaje in prenosa po pošti nosilcev slike, ki jih pristojni organ ni preizkusil in razvrstil z namenom varstva mladoletnikov in niso opremljeni z oznako tega organa, iz katere bi bila razvidna starost, od katere si je te nosilce slike dovoljeno ogledati, nedvomno ukrep za zavarovanje otroka pred informacijami in gradivi, ki škodujejo njegovi blaginji³³.

b) *Ali je ukrep potreben za doseganje cilja?*

²⁸ Vodnik za uporabo določb Pogodbe, ki urejajo prosti pretok blaga, 2010, <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

²⁹ Sodba z dne 15. novembra 2005, Komisija/Avstrija, C-320/03, EU:C:2005:684, točka 85.

³⁰ Za več informacij glej Guide to the application of Treaty provisions governing the free movement of goods (Vodnik za uporabo določb Pogodbe, ki urejajo prosti pretok blaga), 2010, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

³¹ Sodba z dne 1. julija 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, EU:C:2014:2037, točka 78.

³² Sodba z dne 10. februarja 2009, Komisija/Italija, C-110/05, EU:C:2009:66, točka 64.

³³ Sodba z dne 14. februarja 2008, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, C-244/06, EU:C:2008:85, točka 47.

Upravna odločba je sorazmerna, če ni le ustrežna, ampak tudi potrebna za doseganje legitimnega cilja. V tem delu presoje je vprašanje, ki bi ga bilo treba obravnavati, naslednje: kako upravna odločba presega tisto, kar je potrebno za doseganje legitimnega cilja? Če obstajajo manj omejevalni ukrepi za doseganje istega cilja, potem upravna odločna presega tisto, kar je potrebno. Primeri, navedeni v nadaljevanju, prikazujejo, katera vprašanja bi bilo treba zastaviti za presojo nujnosti upravne odločbe.

- Sodišče je v zadevi Komisija/Češka republika poudarilo, da lahko države članice v okviru boja proti goljufijam za zagotovitev varstva potrošnikov na svojem ozemlju štejejo, da žigi skladnosti, ki so vtisnjeni na ozemlju tretjih držav, ne zagotavljajo enakovredne stopnje varstva potrošnikov kot žigi skladnosti, ki so jih vtisnili neodvisni organi na ozemlju držav članic (razen kadar država članica uvoza iz tretjih držav, ki ima enakovreden sistem žigosanja, izvede preglede blaga, rezultati pa izpolnjujejo zahtevo zadevne države članice³⁴). Vendar je Sodišče ugotovilo, da ukrep ni bil sorazmeren z zastavljenim ciljem, saj bi bilo mogoče isti cilj doseči z drugimi, manj omejevalnimi ukrepi. Prvič, češki organi bi lahko od uvoznika zahtevali dokaz glede kraja, v katerem je bil zadevni žig vtisnjen, in celo glede kraja, v katerem so bile zadevne plemenite kovine dane v prosti promet in so se zakonito tržile v EU. Drugič, češki organi bi lahko omejili zavrnitev priznavanja žigov laboratorija WaarborgHolland le na okoliščine, v katerih je dodaten nadzor teh kovin, ki ga izvedejo češki organi, dejansko upravičen z varstvom potrošnikov, zlasti v primerih uvoza iz tretjih držav³⁵.
- V zadevi Ålands Vindkraft AB vetrna elektrarna na Finskem ni dobila švedskih certifikatov za električno energijo, ker se lahko taki certifikati dodelijo le napravam za proizvodnjo zelene energije, ki so na Švedskem. Sodišče je ugotovilo, da je ukrep sorazmeren, in pojasnilo, da se ne zdi, da je Švedska kršila načelo sorazmernosti zgolj s tem, da je upravičenost do programa podpore, ki uporablja zelene certifikate, omejila zgolj na zeleno električno energijo, ki je proizvedena na nacionalnem ozemlju. Države članice imajo obvezen nacionalni cilj glede obnovljivih virov energije (prizadevanja po najboljših močeh) in edina električna energija, ki se lahko šteje za tak cilj, je tista, proizvedena v njihovih obratih. Posledično je Švedska lahko upravičeno menila, da taka ozemeljska omejitev ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev cilja povečanja proizvodnje in posredno porabe zelene električne energije v Uniji, kar je cilj, ki se uresničuje z nacionalnim predpisom in z Direktivo 2009/28, na področje uporabe katere spada ta nacionalni predpis³⁶.
- V zadevi Dynamic Medien je Sodišče nujnost ukrepa ocenilo, kot sledi: glede vsebine obravnavane prepovedi je treba poudariti, da zakon o varstvu mladoletnikov ne nasprotuje vsem oblikam prodaje nosilcev slike, ki niso bili preizkušeni. Iz odločbe namreč izhaja, da je dovoljen uvoz in prodaja teh nosilcev slike odraslim po distribucijskih poteh, pri katerih je omogočen osebni stik med dobaviteljem in kupcem ter je poskrbljeno za to, da otroci nimajo dostopa do zadevnih nosilcev slike. Zdi se, da zakonodaja, ki je predmet obravnave v postopku v glavni stvari, glede teh dejavnikov ne

³⁴ Sodba z dne 22. septembra 2016, Evropska komisija/Češka republika, C-525/14, EU:C:2016:714, točki 54 in 55.

³⁵ Sodba z dne 22. septembra 2016, Evropska komisija/Češka republika, C-525/14, EU:C:2016:714, točki 65 in 66.

³⁶ Sodba z dne 1. julija 2014, Ålands Vindkraft AB/Energimyndigheten, C-573/12, EU:C:2014:2037, točka 104.

presega tega, kar je potrebno za uresničitev cilja, ki si ga je zastavila zadevna država članica³⁷.

- V zadevi C-265/06, Komisija Evropskih skupnosti/Portugalska republika, je Sodišče ugotovilo, da sta lahko boj proti kriminalu in varnost cestnega prometa nujni razlog v splošnem interesu, ki bi lahko upravičil oviro prostega pretoka blaga. Čeprav prepoved pritrjevanja barvnih folij na stekla osebnih ali tovornih motornih vozil „takšno opazovanje olajša in je z njo posledično mogoče doseči cilja boja proti kriminalu in varnosti cestnega prometa, pa iz tega ne izhaja, da je ta prepoved potrebna za uresničitev teh ciljev in da ne obstajajo drugi, manj omejujoči, ukrepi“³⁸. Nujnost prepovedi se je zdela še manj verjetna, ko so organi priznali, da so na njihovem ozemlju dovoljena motorna vozila, ki so z zatemnjenimi stekli opremljena že od samega začetka, v mejah, določenih z Direktivo 92/22/EGS. Poleg tega obstaja široka paleta barvnih folij (od prosojnih do skoraj temnih), kar pomeni, da vsaj nekatere folije, namreč tiste, ki so dovolj prosojne, omogočajo zelen vizualni pregled notranjosti motornih vozil. Sodišče je zato sklenilo, da je prepoved barvnih folij na vozilih prekomerna in torej nesorazmerna z zastavljenimi cilji³⁹.

3.6. Začasni preklic dostopa do trga (člen 6 Uredbe)

Kadar pristojni organ namembne države članice ocenjuje blago, preden odloči, ali naj omeji ali zavrne dostop do trga, ta organ ne bi smel imeti možnosti, da sprejme odločitve o preklicu dostopa do trga, razen če je potrebno hitro ukrepanje, da se prepreči ogrožanje varnosti ali zdravja oseb ali ogrožanje okolja, oziroma da se prepreči dajanje blaga na voljo, kadar je dajanje takega blaga na voljo na splošno prepovedano zaradi javne morale ali varnosti, med drugim na primer zaradi preprečevanja kriminala (uvodna izjava 29 Uredbe).

V skladu s členom 6(1) Uredbe lahko pristojni organi namembne države članice, medtem ko ocenjujejo blago, začasno prekličejo dajanje navedenega blaga na voljo na trgu v navedeni državi članici samo, če:

- a) blago pod običajnimi ali razumno predvidljivimi pogoji uporabe pomeni resno tveganje za varnost ali zdravje oseb ali okolja, vključno s tveganjem, pri katerem učinki sicer niso takojšnji, ki zahteva hitro ukrepanje pristojnih organov, ali
- b) je dajanje blaga ali blaga te vrste na voljo na trgu v tej državi članici v njej na splošno prepovedano zaradi kršenja javne morale ali ogrožanja javne varnosti.

Kadar pristojni organ države članice začasno prekličje dostop do trga, bi moral o tem takoj obvestiti zadevni gospodarski subjekt, Komisijo in druge države članice (člen 6(2) Uredbe). Če je razlog za začasni preklic ta, da *blago pod običajnimi ali razumno predvidljivimi pogoji uporabe pomeni resno tveganje za varnost ali zdravje oseb ali okolja, vključno s tveganjem, pri katerem učinki sicer niso takojšnji, ki zahteva hitro ukrepanje pristojnih organov*, je treba obvestilu priložiti podrobno tehnično ali znanstveno utemeljitev, zakaj zadeva spada v področje uporabe navedene točke (člen 6(2) Uredbe).

³⁷ Sodba z dne 14. februarja 2008, Dynamic Medien Vertriebs GmbH/Avides Media AG, C-244/06, EU:C:2008:85, točka 48.

³⁸ Sodba z dne 10. aprila 2008, Komisija/Portugalska republika, C-265/06, EU:C:2008:210, točke 38–41.

³⁹ Sodba z dne 10. aprila 2008, Komisija/Portugalska republika, C-265/06, EU:C:2008:210, točke 38–48.

3.7. Upravna odločba (člen 5(9) do (13) Uredbe)

Po zaključku ocene blaga se lahko pristojni organ namembne države članice odloči, da bo sprejel upravno odločbo v zvezi z blagom, ki ga je ocenil (člen 5(9) Uredbe).

Kot je bilo že navedeno, vzajemno priznavanje ni absolutno načelo. Vendar je za vsako izjemo od tega načela potrebna jasna utemeljitev. Za blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici, dostopa do trga ni mogoče omejiti ali zavrniti le zato, ker nacionalna pravila določajo drugačne zahteve za zadevno blago. Če za omejitev ali zavrnitev dostopa do trga obstaja resnični razlog, je treba pri vsaki taki odločbi zagotoviti utemeljitev.

Do zdaj so bili v upravnih odločbah le redko navedeni razlogi za omejitev ali zavrnitev dostopa do trga v zvezi z blagom, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

V členu 5(10) do (12) Uredbe so navedene kategorije informacij, ki bi jih bilo treba navesti v upravni odločbi.

Upravna odločba mora vsebovati *razloge* za odločbo, ki morajo biti dovolj podrobni in utemeljeni, da se olajša ocena njene skladnosti z načelom vzajemnega priznavanja in z zahtevami Uredbe (člen 5(10) Uredbe). Zlasti mora upravna odločba vključevati naslednje informacije (člen 5(11) Uredbe):

- a) nacionalno tehnično pravilo, na katerem temelji upravna odločba;
- b) legitimne razloge v javnem interesu, ki upravičujejo uporabo nacionalnega tehničnega pravila, na katerem temelji upravna odločba;
- c) tehnične ali znanstvene dokaze, ki jih je upošteval pristojni organ namembne države članice, po potrebi tudi pomembne tehnične spremembe, do katerih je prišlo od začetka veljavnosti nacionalnega tehničnega pravila;
- d) povzetek utemeljitev (če obstajajo), ki jih je predložil zadevni gospodarski subjekt in so pomembne za oceno, ali se je blago zakonito trži in ali so legitimni javni interesi, ki jih zajema veljavno nacionalno tehnično pravilo namembne države članice, ustrezno zaščiteni, ob upoštevanju lastnosti zadevnega blaga;
- e) dokazila, da je upravna odločba primerna za uresničevanje zastavljenega cilja in da ne presega tistega, kar je potrebno za doseg tega cilja.

Za namene člena 5(11) Uredbe so „legitimni razlogi v javnem interesu“ opredeljeni kot kateri koli razlog iz člena 36 PDEU ali kateri koli drug nujni razlog v javnem interesu (člen 3(14) Uredbe)⁴⁰.

V upravni odločbi morajo biti navedena pravna sredstva, ki jih omogoča nacionalno pravo v namembni državi članici, in roki, ki se uporabljajo za navedena pravna sredstva. Vsebovati bi morala tudi navedbo, da imajo gospodarski subjekti možnost uporabe mreže SOLVIT in novega postopka reševanja težav (člen 5(12) Uredbe, glej tudi oddelek 3.10).

Gospodarski subjekt je treba brez odlašanja obvestiti o upravni odločbi o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga. Odločba ne začne veljati, dokler o njej ni obveščen gospodarski subjekt (člen 5(9) in (13) Uredbe).

⁴⁰ Glej tudi oddelek 3.5.1.

3.8. Obveščanje Komisije in drugih držav članic

Pristojni nacionalni organi morajo Komisijo in druge države članice obvestiti o:

- začasnih preklicih (člen 6(2) Uredbe);
- upravnih odločbah (člen 5(9) Uredbe).

Za namene člena 5(9) in člena 6(2) Uredbe bi bilo treba uporabiti informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga (ICSMS) (člen 11(1) Uredbe).

Komisija mora za prihodnje vrednotenje Uredbe uporabiti informacije iz informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (člen 14(2) Uredbe).

O začasnih preklicih je treba takoj obvestiti Komisijo in druge države članice, in sicer prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (člen 6(2) Uredbe).

Komisijo in druge države članice je treba o upravnih odločbah prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga obvestiti najpozneje v 20 delovnih dneh po sprejetju upravne odločbe (člen 5(9) Uredbe).

Priglašeni začasni preklici in upravne odločbe bi morali biti naloženi v informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga.

V teoriji bi bilo treba ukrep, ki je priglašen prek sistema hitre izmenjave informacij (RAPEX)⁴¹ ali sistema hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF)⁴² in ki zadeva blago, ki ga harmonizacijska zakonodaja EU ne zajema, se pa zakonito trži v drugi državi članici, priglasiti tudi v skladu z Uredbo z uporabo informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga.

Namen Uredbe je državam članicam prihraniti breme dvojne priglasitve, kadar je treba ukrep priglasiti prek dveh sistemov. Člen 7 tako določa, da če je upravna odločba ali začasni preklic tudi ukrep, ki ga je treba priglasiti prek sistema hitre izmenjave informacij (RAPEX) ali sistema hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF), „posebna priglasitev Komisiji in drugim državam članicam na podlagi te uredbe ni potrebna“, če sta izpolnjena naslednja pogoja: (a) v priglasitvi prek sistema RAPEX ali RASFF je navedeno, da se priglasitev šteje tudi za priglasitev na podlagi Uredbe (EU) 2019/515, in (b) zagotovljena so podporna dokazila, ki izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) 2019/515.

Pristojni organ namembne države članice je odgovoren za nalaganje dokumentov, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo. Kot je že navedeno zgoraj, so ti dokumenti upravne odločbe in začasni preklici (ki jim je priložena podrobna tehnična ali znanstvena utemeljitev, kadar temeljijo na resnem tveganju za varnost ali zdravje oseb ali okolja).

3.9. Pravna sredstva zoper upravno odločbo

V vsaki upravni odločbi, ki jo sprejme pristojni organ namembne države članice v skladu z Uredbo, morajo biti navedeni pravna sredstva, ki jih omogoča nacionalno pravo, in roki, ki se uporabljajo za navedena pravna sredstva (člen 5(12) in uvodna izjava 35 Uredbe), tako da se

⁴¹ V skladu z Direktivo 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4).

⁴² V skladu z Uredbo (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

lahko gospodarski subjekt pritoži ali začne postopek zoper odločbo. Možnosti, ki so na voljo za izpodbijanje takih odločb, so odvisne od pravnih sredstev, ki jih zagotavlja nacionalno pravo (upravni organi za pritožbe, nacionalna sodišča, sodišča ali drugi organi za pritožbe). Na splošno nacionalni pravosodni sistemi zagotavljajo, bodisi neposredno bodisi po upravni pritožbi, možnost pritožbe pred sodiščem zoper upravno odločbo pristojnega organa o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga.

Člen 8 Uredbe uvaja nov postopek reševanja težav, ki je učinkovito pravno sredstvo in ponovno vzpostavlja zaupanje v vzajemno priznavanje. Ta novi postopek je prenesen na mrežo SOLVIT.

3.10. Kaj je SOLVIT?

SOLVIT je obstoječa mreža centrov, ki so jih vzpostavile države članice, njen namen pa je zagotavljanje hitrega, učinkovitega in neformalnega reševanja težav, s katerimi se srečujejo posamezniki in podjetja, če javni organi kršijo njihove pravice EU na notranjem trgu, na podlagi Priporočila Komisije 2013/461/EU o načelih, ki urejajo mrežo Solvit⁴³.

Mreža SOLVIT je neformalen, nesodni mehanizem reševanja težav, ki zagotavlja alternativo sodnim postopkom. Zagotavlja praktične rešitve za posameznike in podjetja, ki imajo težave v čezmejnih primerih, ki so povezane z enotnim trgom in jih povzroči javni organ. Mreža SOLVIT je brezplačna storitev, ki jo zagotavljajo javne uprave vseh držav članic EU ter tudi Islandije, Lihtenštajna in Norveške. Načela, ki urejajo njeno delovanje, so navedena v Priporočilu Komisije 2013/461/EU, ki določa, da mora vsaka država članica zagotoviti center SOLVIT z dovolj viri, tako da lahko sodeluje v mreži⁴⁴.

Postopek SOLVIT lahko začnejo gospodarski subjekti, na katere vpliva upravna odločba. Priporočilo 2013/461/EU ne določa rokov za začetek postopka SOLVIT. Vendar če se gospodarski subjekti odločijo za uporabo mreže SOLVIT, je priporočljivo, da mreži čim prej posredujejo upravno odločbo. Ker je mreža SOLVIT neformalen mehanizem, uporaba postopka SOLVIT ne pomeni začasne ustavitve formalnih rokov za vložitev upravne ali sodne pritožbe, prav tako pa ne nadomešča takih pritožb. Če gospodarski subjekt med trajanjem postopka SOLVIT vloži sodno pritožbo, o tem običajno obvesti center SOLVIT. Center SOLVIT zaustavi postopek SOLVIT, naloge centra SOLVIT pa prenehajo⁴⁵.

Če nacionalni sistemi zagotavljajo možnost upravne pritožbe zoper upravno odločbo pristojnega organa o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga pred organom, odgovornim za nadzor zadevnega pristojnega organa (odvisno od sistema, ki se uporablja v zadevni državi članici), se nekateri organi odločijo za začasno zaustavitev postopka, če se izvaja postopek SOLVIT za reševanje težav. Tako lahko nadzorni organ upošteva postopek SOLVIT.

Vse primere SOLVIT obravnavata dva centra SOLVIT, in sicer nacionalni in odgovorni center⁴⁶. Nacionalni center je običajno v državi članici pritožnika, odgovorni center pa v državi članici organa, v zvezi s katerim je bila vložena pritožba. Nacionalni center je odgovoren za pravno oceno težave in pripravo primera, preden se ta predloži centru SOLVIT

⁴³ Priporočilo Komisije 2013/461/EU z dne 17. septembra 2013 o načelih, ki urejajo mrežo Solvit (UL L 249, 19.9.2013, str. 10).

⁴⁴ Oddelek IV, točka 2 Priporočila 2013/461/EU.

⁴⁵ Oddelek III, točka 6 Priporočila 2013/461/EU.

⁴⁶ Oddelek V.A, točka 1 Priporočila 2013/461/EU.

organa, v zvezi s katerim je bila vložena pritožba⁴⁷. Odgovorni center je odgovoren za iskanje rešitev za prijavitelje, vključno z razjasnitvijo veljavne zakonodaje EU, in bi moral nacionalni center redno obveščati o tem, kako pritožba napreduje⁴⁸.

Centri SOLVIT za obravnavo primerov uporabljajo varen spletni sistem⁴⁹. Zato je komunikacija učinkovita in se izvaja popolnoma pregledno. Komisija ima dostop do sistema, spremlja kakovost obravnave zadev ter zagotavlja pomoč in pojasnila v zapletenih zadevah.

3.11. Postopek SOLVIT in postopek reševanja težav iz člena 8 Uredbe

Postopek SOLVIT, opisan v Priporočilu 2013/461/EU, in postopek reševanja težav iz člena 8 Uredbe se razlikujeta. Glavna razlika med njima je, da lahko centri SOLVIT Komisijo zaprosijo za mnenje.

Postopek SOLVIT, opisan v Priporočilu 2013/461/EU, ne predvideva možnosti, da bi centri SOLVIT Komisijo zaprosili za mnenje. Vendar člen 8(1) Uredbe določa, da kadar je gospodarski subjekt začel postopek SOLVIT, lahko nacionalni ali odgovorni center Komisijo pozoveta, naj poda mnenje in tako pomaga pri reševanju zadeve. Ta specifični postopek se uporablja le v primerih, ko so organi izdali upravno odločbo v skladu s členom 5 Uredbe. Vključuje možnost, da center SOLVIT Komisijo pozove, naj oceni, ali je upravna odločba združljiva z načelom vzajemnega priznavanja in zahtevami iz Uredbe (člen 8(1) in (2) Uredbe). Postopek reševanja težav iz Uredbe vključuje daljše roke kot običajni postopek SOLVIT, da ima Komisija dovolj časa za izdajo mnenja.

Da bi se gospodarski subjekti zavedali možnosti posebnega postopka reševanja težav iz Uredbe, morajo vse upravne odločbe, ki jih nacionalni organi izdajo na podlagi Uredbe, vključevati navedbo o možnosti, da gospodarski subjekti uporabijo postopek SOLVIT in postopek reševanja težav iz člena 8 Uredbe (člen 5(12) Uredbe; glej tudi oddelek 3.7). Na primer, upravna odločba bi lahko vključevala naslednji odstavek.

„To odločbo je mogoče predložiti mreži SOLVIT pod pogoji iz Priporočila 2013/461/EU. V skladu s členom 8(1) Uredbe (EU) 2019/515 lahko nacionalni ali odgovorni center Komisijo pozove, naj poda mnenje in tako pomaga pri reševanju zadeve.“

Mreža SOLVIT je bila vedno na voljo gospodarskim subjektom, ki so se na enotnem trgu srečevali s težavami. Druge težave, povezane s trženjem blaga v drugi državi članici, kot je neobstoj odgovora pristojnega organa ali zavrnitev izdaje odločbe, bo mreža SOLVIT še naprej reševala kot običajno. Vendar take težave ne bodo sprožile posebnega postopka reševanja težav iz člena 8 Uredbe.

⁴⁷ Oddelek V.B, točka 2 Priporočila 2013/461/EU.

⁴⁸ Oddelek V.C, točka 2 Priporočila 2013/461/EU.

⁴⁹ Spletna zbirka podatkov SOLVIT je samostojni modul v informacijskem sistemu za notranji trg. Kar zadeva to tehnično integracijo, pravila iz Uredbe (EU) št. 1024/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg in razveljavitvi Odločbe Komisije 2008/49/ES (v nadaljnjem besedilu: uredba IMI) (UL L 316/1, 14.11.2012) o obdelavi osebnih podatkov in zaupnosti informacij veljajo tudi za postopke SOLVIT. Priporočilo SOLVIT podrobneje opredeljuje nekatere vidike obdelave osebnih podatkov v mreži SOLVIT v skladu z uredbo IMI.

3.12. Mnenje Komisije v okviru postopka reševanja težav iz člena 8 Uredbe

Kadar je neformalni pristop mreže SOLVIT neuspešen in še naprej obstajajo resni pomisleki glede združljivosti upravne odločbe z načelom vzajemnega priznavanja, lahko kateri koli vpleteni center SOLVIT Komisijo pozove, naj poda mnenje (člen 8(1) Uredbe). Namen mnenja Komisije je, da ji omogoči oceniti, ali je nacionalna upravna odločba združljiva z načelom vzajemnega priznavanja in zahtevami Uredbe (člen 8(2) Uredbe). Komisija bi med drugim morala proučiti dokumente in informacije, predložene v okviru postopka SOLVIT. Prek ustreznega centra SOLVIT lahko zahteva dodatne informacije ali dokumente (člen 8(3) Uredbe).

Komisija mora v 45 delovnih dneh po prejemu zahteve za mnenje (pri čemer to obdobje ne vključuje časa, ki je potreben, da Komisija pridobi navedene dodatne informacije in dokumente) dokončati svojo oceno in podati mnenje (člen 8(4) Uredbe). Tako mnenje bi se moralo nanašati le na vprašanje združljivosti upravne odločbe z načelom vzajemnega priznavanja in zahtevami iz Uredbe (člen 8(2) Uredbe). V mnenju bi po potrebi morali biti opredeljeni vsi pomisleki, ki bi jih bilo treba obravnavati v okviru postopka SOLVIT, ali izdana priporočila, ki bi lahko pomagala pri reševanju zadeve (člen 8(4) Uredbe). Mnenje Komisije je treba upoštevati med postopkom SOLVIT (člen 8(6) Uredbe).

Komisija svoje mnenje prek ustreznega centra SOLVIT sporoči gospodarskemu subjektu in pristojnim organom. To mnenje tudi uradno priglasijo vsem državam članicam prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (člen 8(6) Uredbe). Gospodarski subjekt lahko uporabi mnenje Komisije iz člena 8(4) Uredbe in ga da na voljo kateri koli ustrezni tretji osebi.

Če je Komisija med obdobjem ocene obveščena, da je bila zadeva rešena, ji ni treba podati mnenja (člen 8(5) Uredbe).

Dejstvo, da Komisija poda mnenje, ne posega v njena pooblastila na podlagi člena 258 PDEU (uvodna izjava 40 Uredbe).

3.13. Vloga kontaktnih točk za proizvode (člen 9 Uredbe)

Na podlagi Uredbe je mogoče blago, ki ga ne zajemajo harmonizacijska pravila EU, v drugih državah članicah tržiti veliko lažje kot prej, hkrati pa Uredba gospodarskim subjektom nalaga tudi več odgovornosti. Poznati morajo ustrezna nacionalna pravila ne le v državi članici, kjer zakonito tržijo svoje blago, ampak tudi v namembni državi članici, na primer, ali je potreben postopek predhodne odobritve.

Da gospodarski subjekti pri zbiranju s proizvodi povezanih informacij v državah članicah ne bi bili prepuščeni samim sebi, Uredba olajšuje zbiranje teh informacij prek kontaktnih točk za proizvode. V skladu s členom 9(1) Uredbe naj bi kontaktne točke za proizvode svoje storitve izvajale v skladu z Uredbo (EU) 2018/1724 (uredba o enotnem digitalnem portalu)⁵⁰. Kontaktne točke za proizvode bi morale imeti primerno opremo in sredstva (člen 9(1) in uvodna izjava 42 Uredbe), da lahko opravijo pomembno vlogo pri olajšanju komunikacije med nacionalnimi organi in gospodarskimi subjekti.

Kontaktne točke za proizvode morajo na spletu zagotavljati informacije o (člen 9(2) Uredbe):

⁵⁰ Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

- a) načelu vzajemnega priznavanja in uporabi Uredbe na ozemlju njihove države članice, vključno z informacijami o postopku ocene blaga iz člena 5 Uredbe;
- b) neposrednih kontaktnih podatkih pristojnih organov v njihovi državi članici, vključno s podrobnostmi o organih, pristojnih za nadzor izvajanja nacionalnih tehničnih pravil, ki se uporabljajo na ozemlju njihove države članice;
- c) pravnih sredstvih in postopkih, ki so v primeru spora med pristojnim organom in gospodarskim subjektom na voljo na ozemlju njihove države članice, vključno s postopkom reševanja težav iz člena 8 Uredbe.

Čeprav so kontaktne točke za proizvode odgovorne za zagotavljanje najpomembnejših podatkov na svojih spletiščih (glej člen 9(2) in uvodno izjavo 42 Uredbe), lahko gospodarski subjekti ali pristojni organi držav članic neposredno vzpostavijo stik z njimi, kontaktne točke pa morajo dodatne informacije zagotoviti v 15 delovnih dneh od prejema zahteve (člen 9(3) in (4) Uredbe). Te dodatne informacije morajo zagotoviti brezplačno (člen 9(5) Uredbe). Kontaktne točke za proizvode bi morale opravljati naloge, povezane z zagotavljanjem vseh s proizvodi povezanih informacij, vključno z elektronskimi kopijami nacionalnih tehničnih pravil ali spletnim dostopom do njih, brez poseganja v nacionalna pravila, ki urejajo distribucijo nacionalnih tehničnih pravil (uvodna izjava 42 Uredbe).

Nacionalni organi lahko tudi vzpostavijo stik s kontaktnimi točkami za proizvode ali organi iz druge države članice (npr. države članice porekla / prvega zakonitega trženja) in od njih zahtevajo informacije za preverjanje podatkov, ki so jih gospodarski subjekti zagotovili med ocenjevanjem blaga (glej člene 5, 9 in 10(3) Uredbe). S pomočjo kontaktnih točk za proizvode se lahko tudi olajšajo stiki med zadevnimi pristojnimi organi (člen 10(3) Uredbe).

Vendar se od kontaktnih točk za proizvode ne bi smelo zahtevati, da priskrbijo kopije standardov, za katere veljajo pravice intelektualne lastnine organov ali organizacij za standardizacijo, ali zagotovijo spletni dostop do njih (uvodna izjava 42 Uredbe).

Člen 10 Uredbe navaja pravila o upravnem sodelovanju, ki določajo najpomembnejša področja, na katerih je potrebno učinkovito sodelovanje med kontaktnimi točkami za proizvode in nacionalnimi organi.

3.14. Upravno sodelovanje (člen 10 Uredbe)

Uredba krepi vlogo kontaktnih točk za proizvode kot eno od glavnih komunikacijskih poti za vzajemno priznavanje ter izboljšuje komunikacijo med pristojnimi organi držav članic in kontaktnimi točkami za proizvode.

Ena od oblik upravnega sodelovanja, ki jih določa Uredba, je izmenjava uradnikov med državami članicami ter organizacija skupnih programov usposabljanja in ozaveščanja za organe in podjetja (člen 10(1)(c) Uredbe). Komisija zagotavlja sodelovanje med organi držav članic in kontaktnimi točkami za proizvode, države članice pa zagotovijo, da njihovi pristojni organi in kontaktne točke za proizvode sodelujejo v teh dejavnostih (člen 10(1) in (2) Uredbe).

Upravno sodelovanje je zlasti pomembno pri ocenjevanju blaga. Pristojni organi namembne države članice lahko prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga vzpostavijo stik s pristojnimi organi države članice prvega zakonitega trženja, če morajo preveriti informacije, ki jih je predložil gospodarski subjekt (člen 5(7) Uredbe). Pristojni organi bi morali na tako zahtevo odgovoriti v 15 delovnih dneh z vsemi informacijami, pomembnimi za preverjanje podatkov in dokumentov, ki jih je gospodarski subjekt predložil med ocenjevanjem zadevnega blaga (člen 10(3) Uredbe).

S pomočjo kontaktnih točk za proizvode se lahko olajšajo stiki med zadevnimi pristojnimi organi v skladu z rokom 15 delovnih dni za predložitev zahtevanih informacij (člen 10(3) Uredbe).

4. PREDHODNA OCENA NACIONALNIH TEHNIČNIH PRAVIL – DIREKTIVA (EU) 2015/1535 IN KLAVZULA O ENOTNEM TRGU

Direktiva (EU) 2015/1535⁵¹ je pomembno orodje za preprečevanje tehničnih ovir za trgovino s proizvodi, ki jih harmonizacijska zakonodaja EU ne zajema ali pa jih zajema le delno. Pomaga zagotavljati več vzajemnega priznavanja, ki bo tudi boljše, saj od držav članic zahteva, da Komisijo obveščajo o vseh osnutkih tehničnih predpisov za proizvode in storitve informacijske družbe, preden jih sprejmejo v nacionalno pravo.

Direktiva (EU) 2015/1535 in Uredba se uporabljata v različnih fazah življenjskega cikla tehničnega predpisa. Skupaj zagotavljata, da nacionalni predpisi v svojem celotnem življenjskem ciklu ne ustvarjajo neupravičenih ovir za trgovino.

Postopek priglasitve iz Direktive (EU) 2015/1535 Komisiji in državam članicam omogoča, da proučijo tehnične predpise za proizvode in storitve informacijske družbe, ki jih nameravajo sprejeti posamezne države članice. Ker zagotavlja, da je nacionalna zakonodaja združljiva s pravom EU in načeli notranjega trga, tako preprečuje nastanek novih tehničnih ovir za trgovino. Postopek podjetjem in drugim deležnikom tudi omogoča, da predložijo pripombe glede priglašeni osnutkov v zbirki podatkov informacijskega sistema o tehničnih predpisih (TRIS).

Ključna značilnost postopka so pravne posledice neskladnosti. Sodišče je v svoji sodbi v zadevi C-194/94⁵² vzpostavilo načelo, da neizpolnjevanje obveznosti priglasitve (člen 5 Direktive (EU) 2015/1535) pomeni, da zadevni tehnični predpisi ne veljajo več, torej jih ni mogoče uveljaviti proti posameznikom.

Sodišče je razsodilo, da je treba Direktivo (EU) 2015/1535 razlagati tako, da ima neposreden učinek, kar pomeni, da bi morali posamezniki imeti možnost, da se nanjo neposredno sklicujejo v zadevah pred nacionalnimi sodišči, v katerih nastopajo proti pristojnim organom. Razsodilo je tudi, da nacionalna zakonodaja ne velja, ker ni bila priglašena. Sodišče je navedlo, da če bi nepriglašeni predpisi ostali izvršljivi, bi to bilo v nasprotju s ciljem in namenom Direktive, zaradi česar bi se državam članicam zdelo privlačno, da ne upoštevajo obveznosti priglasitve. Sodba v zadevi C-194/94 je imela pomembne posledice za učinek Direktive (EU) 2015/1535. V bistvu pomeni, da podjetij ni mogoče prisiliti v izpolnjevanje nacionalnih tehničnih pravil, ki niso bila priglašena.

Kljub temu pa dejstvo, da je bil tehnični predpis priglašen, ne pomeni, da je njegova uporaba zagotovo skladna s pravom EU. Priglašeno tehnično pravilo lahko še vedno vpliva na prosti pretok blaga, odvisno od tega, kako nacionalni organi uporabljajo pravilo. V tem primeru se uporabi Uredba (EU) 2019/515 o vzajemnem priznavanju, saj zagotavlja pravilno uporabo pravila za vsak primer posebej, in to na način, ki je skladen z načelom vzajemnega priznavanja.

⁵¹ Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

⁵² Sodba z dne 30. aprila 1996, CIA Security/Signalson, C-194/94, EU:C:1996:172. Glej tudi sodbi z dne 26. septembra 2000, Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, in z dne 19. decembra 2019, kazenski postopek zoper X, C-390/18, EU:C:2019:1112.

Države članice bi morale za izboljšanje ozaveščenosti nacionalnih organov in gospodarskih subjektov glede načela vzajemnega priznavanja razmisliti o določitvi jasnih in nedvoumnih „klavzul o enotnem trgu“ v nacionalnih tehničnih pravilih (uvodna izjava 16 Uredbe), da bi se zmanjšalo tveganje, da bi ta pravila ustvarila regulativne ovire za trgovino⁵³, in da bi se olajšala uporaba tega načela. V okviru postopka priglasitve v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Komisija redno priporoča, kjer je ustrezno, da organi zadevne države članice klavzulo o enotnem trgu vključijo v priglašen osnutek, kot je navedeno v sporočilu z naslovom Blagovni sveženj: Krepitev zaupanja v enotni trg⁵⁴. V nadaljevanju je navedena nadalje pojasnjena različica klavzule.

Blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici Evropske unije ali Turčiji ali izvira iz pogodbenic Sporazuma EGP in se zakonito trži v njih, se šteje za skladno s temi pravili. Ta pravila se uporabljajo v skladu z Uredbo (EU) 2019/515 z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

5. RAZMERJE MED UREDBO (EU) 2019/515 IN DIREKTIVO 2001/95/ES

Direktiva 2001/95/ES⁵⁵ o splošni varnosti proizvodov določa, da je na trg dovoljeno dajati le varne proizvode (člen 3 direktive o splošni varnosti proizvodov), ter določa obveznosti proizvajalcev in distributerjev glede varnosti proizvodov. Pristojnim organom daje pravico, da prepovedo vse nevarne proizvode ali sprejmejo vse druge ustrezne ukrepe (člen 8 direktive o splošni varnosti proizvodov).

Direktiva o splošni varnosti proizvodov se uporablja za proizvode za potrošnike, in sicer tiste, za katere velja harmonizacijska zakonodaja EU (kadar ta zakonodaja ne vsebuje specifičnih določb z enakim ciljem, kot ga ima Direktiva 2001/95/ES), in tiste, za katere harmonizacijska zakonodaja EU ne velja (člen 1(2) in 2(a) direktive o splošni varnosti proizvodov).

Uredba se uporablja za potrošniško in nepotrošniško blago ali vidike blaga, ki jih harmonizacijska zakonodaja EU ne zajema.

5.1. Ukrepi glede proizvodov, ki lahko predstavljajo tveganje za zdravje in varnost potrošnikov

Direktiva o splošni varnosti proizvodov opisuje postopek, s katerim pristojni organi uporabijo ustrezne ukrepe, če proizvodi predstavljajo tveganje, kot so ukrepi iz člena 8(1)(b) do (f) direktive o splošni varnosti proizvodov. Člena 5 in 6 Uredbe ne vplivata na uporabo člena 8(1)(b) do (f) in člena 8(3) Direktive 2001/95/ES (glej člen 2(6) Uredbe).

5.2. Ukrepi glede proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo druga tveganja

Za proizvode za potrošnike se Uredba uporablja, kadar nameravajo pristojni organi države članice omejiti ali zavrniti dostop do trga proizvodu za potrošnike, ki ga ne zajema harmonizacijska zakonodaja EU in se zakonito trži v drugi državi članici, in sicer na podlagi

⁵³ Poročilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Direktive (EU) 2015/1535 v obdobju 2014–2015, COM(2017) 788 final, str. 5.

⁵⁴ Glej Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru z naslovom Blagovni sveženj: Krepitev zaupanja v enotni trg, COM(2017) 787 final z dne 19. decembra 2017.

⁵⁵ Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4).

nacionalnega tehničnega pravila in iz razlogov, ki ne predstavljajo tveganja za zdravje in varnost potrošnikov. Na primer, to je lahko takrat, ko organi prepovejo trženje proizvoda iz okoljskih razlogov, čeprav ne predstavlja tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.